

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/198709,Obchody-105-rocznicy-smierci-plk-Leopolda-Lisa-Kuli-Rzeszow-7-marca-2024.html>
17.05.2024, 22:54

Obchody 105. rocznicy śmierci płk. Leopolda Lisa-Kuli - Rzeszów, 7 marca 2024

7 marca 2024 r. w Rzeszowie odbyły się obchody 105. rocznicy śmierci płk. Leopolda Lisa-Kuli.

W tym dniu delegacja z Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie złożyła kwiaty przy grobie pułkownika na cmentarzu „Pobitno”

O godz. 12.00 odbyła się uroczysta Msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem ks. bp Jana Wątroby – Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej w kościele Świętego Krzyża przy ul. 3-go Maja w Rzeszowie, a „Orlęta” ZS złożyli przyrzeczenie.

Dalsza część uroczystości miała miejsce przed pomnikiem płk. Leopolda Lisa-Kuli na Placu Farnym w Rzeszowie, gdzie były składane przyrzeczenia strzeleckie, okolicznościowe przemówienie, Apel Pamięci i salwa honorowa oraz złożono wieńce i wiązańki kwiatów. Punktem budzącym podziw jak co roku był pokaz musztry paradnej z bronią młodzieży JS 2021 im. płk. L. Lisa-Kuli. Defilada pododdziałów.

W uroczystości uczestniczyła pani Kinga Hałacińska - wnuczka Andrzeja Hałacińskiego - autora słów pieśni „My, Pierwsza Brygada” - legionisty, podpułkownika piechoty Wojska Polskiego, kawalera Orderu Virtuti Militari, ofiary zbrodni katyńskiej.

Instytut Pamięci Narodowej reprezentował Hubert Bury - naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Radosław Sołek i dr Jacek Magdoń - z Komendy Głównej ZS „Strzelec” JP i edukator IPN.

Leopold Lis-Kula urodził się 11 listopada 1896 roku w Kosinie pod Łańcutem. Jako niespełna 16-latek, w październiku 1912 roku, wstąpił do Związku Strzeleckiego. Szlak bojowy rozpoczął w szeregach I Kompanii Kadrowej, przekraczając 6 sierpnia 1914 roku w Michałowicach granicę zaborów - austriackiego i rosyjskiego. Młody oficer wyróżnił się w bojach pod Kielcami, jako dowódca jednej z legionowych kompanii. Później walczył też pod Krzywopłotami i Łowczówkiem, spełnił też swój żołnierski obowiązek na Wołyniu, gdzie w lipcu 1916 roku legionści toczyli niezwykle krwawe walki. Wsławił się talentem dowódczym m.in. pod Kostiuchnówką.

W 1917 roku został wysłany w szeregach armii austriackiej na front włoski. Ranny podczas walk, po wyjściu ze szpitala nie wrócił do oddziału. Przedostał się za to do Krakowa, gdzie w porozumieniu z Edwardem Rydzem-Śmigłym uczestniczył w organizowaniu terenowych struktur Polskiej Organizacji Wojskowej. Jako oficer odrodzonego Wojska Polskiego, został skierowany na front wołyński, gdzie wielokrotnie wykazał się swoimi zdolnościami dowódczymi, szczególnie zaś pod Poryckiem, atakując zupełnie zaskoczone oddziały ukraińskie.

W nocy z 6 na 7 marca 1919 roku, dał rozkaz do ataku na Torczyn, silnie broniony przez nieprzyjaciela. Polacy raz jeszcze odnieśli spore sukcesy - miasteczko udało się zająć, ale okupiono to największą stratą. Rana w pachwinę, jaką otrzymał major „Lis”, okazała się śmiertelna. Spoczął w Rzeszowie, gdzie zaczęła się jego fascynacja polską armią i niepodległościowa działalność. Pośmiertnie został awansowany na stopień pułkownika.

Odstąpienie pomnika płk. Leopolda Lisa-Kuli na placu Farnym 18 września 1932 r. dokonał prezydent Ignacy Mościcki. Pod okupacją niemiecką w nocy z 10 na 11 kwietnia 1940 r. pomnik został zburzony. Udało się jedynie wykraść głowę pomnika, który wywieziono do Rzeszy na złom. Po upadku komunizmu monument odbudowano. W uroczystości odstąpienia i poświęcenia pomnika 22 listopada 1992 r. brał udział prezydent na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski.